

Orientace kostrových pohřbů na konci eneolitu a ve starší době bronzové
Vzájemné vztahy pohřebišť
Pohřby v rakvích a kamenné obložení
Sociální struktura a demografie
(resumé)

POHŘEBNÍ RITUS

Pozdní eneolit:

Lid se šňůrovou keramikou pohřbíval jak kostrově, tak žárově. Muži jsou zpravidla uloženi ve skrčené poloze na pravém boku, ženy pak na boku levém (podle tohoto pravidla se řídí i poloha juvenilních jedinců). Pohled směřuje na jih, na Moravě se ukládali mrtví i v poledníkovém směru.

Kultura se zvoncovitými poháry pohřbívala taktéž birituálně, ale s opačným uložením mrtvých podle pohlaví než KŠK. Pohled směřoval na východ. V hrobech se někdy objevují zbytky výdřevy a rakví.

Kulturní skup. Chloupice-Veselé dodržuje stejný pohřební ritus jako KŠK.

Lid protoúnětické kultury pohřbíval své mrtvé také birituálně, i když žárový ritus je velmi vzácný. Je možné uvažovat o pohlavním dimorfismu v ukládání těl zemřelých.

Starší DB:

Kultura únětická používá kostrový ritus, mrtví jsou ve skrčené poloze na pravém boku. Hroby byly snad původně označeny na povrchu. V přilehlých oblastech jsou patrné vlivy pohřebního ritu nitranské kultury.

Nitranská kultura dále udržuje ritus KŠK.

VZÁJEMNÉ VZTAHY POHŘEBIŠŤ

Na pohřebišti v Holešově lze pozorovat určité vztahy mezi skupinami hrobů KZP, skup. Chloupice-Veselé, nitranské kultury a kultury únětické.

Moravská Nová Ves-Hrušky je dalším významným pohřebišťem z pozdního eneolitu a starší doby bronzové, na kterém je možno sledovat postupné ukládání mrtvých v poměrně dlouhém časovém úseku a vztahy mezi jednotlivými kulturními skupinami (KZP, PÚK, ÚK, Makó-Kosihiy-Čaka??).

RAKVE A KAMENNÉ OBLOŽENÍ

Rakve se v hrobech objevují již KŠK, jejich těžiště výskytu se však nachází až v ÚK.

Kamenná úprava hrobů je také běžná v ÚK (kromě slovenské skupiny) a na některých pohřebišťích má tuto úpravu až 75% hrobů.

SOCIÁLNÍ STRUKTURA A DEMOGRAFIE

Pohřebišťe jsou nejvhodnější pro studium sociální struktury a demografie pravěké společnosti. Takto bylo prozkoumáno pohřebišťe lidu únětické kultury v Těšeticích-Vinohradech.

Literatura:

STUHLÍK, S. - STUHLÍKOVÁ, J. 1996: Pravěká pohřebišťe v Moravské Nové Vsi - Hruškách, SAÚ AVČR v Brně 16/1, Brno.

LORENCOVÁ, A. - BENEŠ, J. - PODBORSKÝ, V. 1986: Těšetice-Kyjovice III. Únětické pohřebišťe v Těšeticích--Vinohradech, Brno.

ŠMEJDA, L. 2002: Tradice kultury zvoncovitých pohárů na pohřebišti v Holešově, Pravěk NŘ 11/2001, 195-219.